

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Anden behandling af lovforslag nr. L 43: Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Bevarelse af fradragsretten ved realkredit-institutskifte).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl. (Fremsat 24/10 95. Første behandling 7/11 95. Betænkning 6/12 95).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen. Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under et.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 2-4, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 5 om indsættelse af en ny paragraf efter § 1, ændringsforslag nr. 6 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den nye affattelse og ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af titlen vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 34:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et Ligestillingsombud og ændring af Ligestillingsrådet.

Af Anne Baastrup (SF) m.fl. (Fremsat 31/10 95).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg vil gerne starte med at complimentere SF for det initiativ, man her har taget. Jeg synes, det er en vigtig debat at få startet op på med friske øjne og på grundlag af et forsøg på at opsamle de erfaringer og den nye viden, vi har.

SF har i sit beslutningsforslag for det første peget på, at der bør etableres et Ligestillingsombud, og for det andet, at Ligestillingsrådets sammensætning bør ændres.

Jeg vil godt som antydet indledningsvis bemærke, at jeg er helt enig i, at ligestillingsarbejdets organisering og arbejdsopgaver må tages op til overvejelse og vurdering nu, hvor det er 20 år siden, Ligestillingsrådet blev nedsat.

Når man i dag skal vurdere resultaterne af disse 20 års ligestillingsindsats, så synes jeg godt, vi kan tillade os at konstatere, at der er nået fremskridt. Bl.a. er der gennemført væsentlig lovgivning på området både inden for Arbejdsministeriets område og inden for Statsministeriets område.

Ude i det virkelige liv, og det er jo det vigtigste, har vi set, at der parallelt med velfærdssamfundets udvikling også er sket en meget positiv bevægelse i ligestillingsperspektivet: større beskæftigelse for kvinder, end vi så for blot 20 år siden, bedre uddannelsesindsats for kvinder end for blot 20 år siden, og ser vi på den såkaldte erhvervsfrekvens for mænd og kvinder, kan vi se, at vi er kommet tættere på ligestillingsmålene mellem de to køn.

Vi skal være lidt forsigtige med at lade det forhold, at vi er et samfund, der er nået tættere på ligestillingsmålene end mange andre samfund i verden, være en slags sovepude for os. Det skal det ikke være, men det hører dog også med i billedet.

Det er klart, at der vil være forskellige synspunkter på, om disse fremskridt er tilstrække-

lige. Det mener jeg eksempelvis selv de ikke er. Der vil også være forskellige synspunkter på, om det går hurtigt nok frem i den rigtige retning med nye resultater, men statistikkerne taler alligevel deres tydelige sprog. Kvinderne har fået mere uddannelse og indflydelse og bedre muligheder for at deltage i samfundslivet på lige fod med mændene.

Men vi er ikke ved vejs ende. Det er en vedvarende indsats over tid. Det skal fortsætte; der er fortsat meget at gøre. Vi skal arbejde ihærdigt med ligestillingen. Samfundet har ændret sig i de forløbne år, men ligestillingen bredere set i dens både sociale, familiemæssige og nye værdimæssige dimensioner må indgå i vores overvejelser om fremtidens ligestillingsarbejde; for holdningerne har jo også ændret sig gennem de seneste 20 år.

Jeg glæder mig sådan over, at den unge generation, der er vokset op med ligestillingsdebatten, måske har et andet syn på ligestillingen nu. Vi ser mange, mange eksempler – og heldigvis i et stigende antal – på, at unge fædre i dag er langt mere bevidste om deres ansvar for familiens daglige trivsel end for en generation siden.

Men der er områder, hvor der stadig er brug for en samfundsmæssig indsats for en højere grad af ligestilling: ligelønsområdet, mænds brug af forældreorlovsordninger, som kan blive bedre, og måske allervigtigst: kvindernes højere arbejdsløshed end mændenes, deres deltagelse i beslutningsprocesserne og deres adgang til uddannelse, til dygtiggørelse og til kvalifikationer. For vi ved jo, at netop det aspekt på arbejdsmarkedet, som berører langt de fleste mennesker, uddannelsesaspektet og de lige muligheder, er det, der dybest set er den afgørende drivkraft på arbejdsmarkedet.

Når man på denne måde prøver overordnet at analysere ligestillingssituationen, kan det være meget naturligt, som SF har gjort det, at foreslå ændring af den organisatoriske opbygning, der i mange år har været grundlaget for ligestillingsarbejdet. Om det så sker bedst ved at følge forslaget, kan jeg godt være i tvivl om. Jeg tror, tiden er inde til lidt bredere overvejelser.

Jeg mener derfor, at det vil være hensigtsmæssigt at nedsætte et udvalg under Statsministeriet, der dels skal overveje ligestillingsarbejdets organisering og dels gennemgå og formulere en række punkter til dagsordenen for det fremtidige ligestillingsarbejde.

I andre nordiske lande gennemføres der i disse år overvejelser om, hvorvidt de nationale

ligestillingsorganer har en struktur og beføjelse, der er tilpasset den moderne tids problemer. Og i »Platform for Action«, slutdokumentet fra FN's kvindekonference i Beijing, foreslås det, at de nationale ligestillingsmekanismer analyseres og om nødvendigt styrkes.

Det nye udvalg, jeg har i tankerne, og som jeg har lagt vægt på at nævne her i dag, bør være bredt sammensat – ikke alene med repræsentanter for vore kvindeorganisationer og kvindeforskningen, men også for ungdomsorganisationer og en række andre samfundslag. At de relevante ministerier også skal med, siger sig selv. Jeg lægger megen vægt på, at det nye udvalg får en sammensætning, som kan favne de nye, moderne tiders synspunkter og holdninger og indkredse problemerne. Mine overvejelser er ikke helt afsluttede, men jeg mener, at udvalget skal nedsættes og påbegynde arbejdet snarest muligt.

Vedrørende SF's forslag om, at hvert køn skal være repræsenteret med mindst 33 pct. i det nye Ligestillingsråd, kan jeg henvise til den gældende udvalgslov, der regulerer sammensætningen af udvalg, nævn og råd. Denne lov må selvfølgelig også gælde for Ligestillingsrådet.

For så vidt angår SF's forslag om, at det nye Ligestillingsråd skal behandle ligestillings spørgsmål om etniske minoriteter, er det min vurdering, at det bedste ville være, at rådet som hidtil udtaler sig om ligestilling i sager om ligestilling mellem mænd og kvinder, og at ligestillings spørgsmål på baggrund af etniske forhold behandles i andre sammenhænge, f.eks. i Nævnet for Etnisk Ligestilling.

Som sagt skal jeg ikke ved denne lejlighed gå yderligere i enkeltheder. Mange spørgsmål, som må indgå i udvalgets arbejde, vil komme op, forhåbentlig også under debatten her. Jeg har som sagt sympati for SF's initiativ og går ud fra, at de tanker, som ligger bag SF's forslag, kommer til at indgå i det udvalgsarbejde, som regeringen snarest vil iværksætte.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

For lige at præcisere det, statsministeren sagde: Debatten om de etniske minoriteters problemer skal fastholdes i Nævnet for Etnisk Ligestilling. Heri er SF enig.

Grunden til, at vi har forslået, at Ligestillingsrådet skal udvides med repræsentanter for de etniske minoriteter, er, at de etniske minoriteter ofte har nogle ligestillingsproblemer, som vi

ikke i tilstrækkeligt omfang har taget op, nemlig ligestillingsproblemer mellem mænd og kvinder. Det er en ganske bestemt kategori af problemer, hvor jeg har opfattelsen af, at kvinder inden for de etniske minoriteter egentlig har svært ved at forholde sig til, hvordan de kan placere sig i det danske samfund med den kultur og de normer, de har, og samtidig få en placering som aktive kvinder, der fungerer, som danske kvinder i øvrigt gør.

Ingrid Rasmussen (S):

På Socialdemokratiets vegne og som formand for Ligestillingsrådet vil jeg gerne takke SF for interessen for ligestillingsområdet som helhed. Det er glædeligt at se et politisk parti vise interesse for et område, som ellers ofte bliver tilside-sat eller glemt i den dagligdags politiske debat.

Ligestillingsrådet blev nedsat i 1975, og intentionerne var at fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd – ikke kun for kvindernes skyld, men også fordi man havde erkendt på den tid, at ligestillingen ikke kommer af sig selv, og at samfundet har brug for kvindernes aktive deltagelse.

Siden da er der heldigvis sket positive fremskridt, som statsministeren også påpegede, selv om der er mange, mange områder, hvor der endnu ikke er opnået ligestilling, og årsagerne hertil er mangeartede. Det viser bl.a. statistikken »Kvinder og Mænd«, som Ligestillingsrådet for nylig har udgivet sammen med Danmarks Statistik og Arbejdsmarkedsstyrelsen.

I SF's beslutningsforslag ligger en intention om at styrke rådets kompetence på ombuds-siden, således at det får kompetence til at træffe bindende afgørelser. Forslaget falder fint i tråd med de beslutninger, Ligestillingsrådet traf på sit møde d. 23. oktober, hvor der blev vedtaget en handlingsplan for 1996, og hvor det blev besluttet at styrke rådets ombudsfunktion rent ressourcemæssigt.

Fra visse organisationers side har det været ønsket, at Ombudet skulle adskilles fra rådet med den begrundelse, at rådet ikke er fagligt kompetent til at afgøre juridiske sager. Normalt består kollegiale forvaltningsorganer, der kan træffe bindende afgørelser, af personer med en juridisk baggrund, og netop derfor har rådet allerede kompetence til at afgive vejledende udtalelser.

SF's forslag om at overlade kompetencen til at afgøre arbejdsmarkedssager i henhold til ligestillingslovene til en person, der opfylder betin-

gelserne for at være dommer, adskiller sig fra de modeller, vi ser på tilsvarende områder. Samtidig ligger det tæt op ad den model, vi allerede har, hvor mange sager, der indeholder ligestillingsmæssige problemstillinger, som nævnt overlades til faglig voldgift. Jeg tror derfor, der er behov for en mere grundig analyse, hvis vi skal etablere et egentligt Ligestillingsombud, og derfor er jeg glad for statsministerens ord om at få nedsat et udvalg.

Hvad angår beslutningsforslagets punkt 2 om ændring af Ligestillingsrådets sammensætning, er jeg enig i, at der også her kan være mange grunde til at overveje, om den sammensætning, som var rigtig i 1975, også er det i 1996. Vi ved, at kvindeorganisationerne skal have en meget stor del af æren for, at ligestilling kom på dagsordenen i 1975, og dermed også for, at Ligestillingsrådet blev oprettet. Nu er der heldigvis kommet flere aktører på den ligestillingsmæssige scene, og det tror jeg alle – både kvindeorganisationer, mandeorganisationer, ungdomsorganisationer og faglige organisationer – hilser velkommen.

Jeg er ikke enig med SF i, at det ikke længere er nødvendigt at have de faglige organisationer med i rådet. Det er jo i høj grad arbejdsmarkedet, vi retter vores opmærksomhed mod. Diskussionerne om sammenhængen mellem arbejdsliv og familieliv er mere aktuelle end nogen sinde, og her er det vigtigt at have arbejdsmarkedets parter med, også for de unge generationers skyld.

Endvidere kunne der være grund til at overveje, om andre aktører skal med i rådet, f.eks. amter og kommuner. Derimod tror jeg, vi skal passe på ikke at indføre et alderskriterium for medlemmerne, som SF har nævnt.

Med hensyn til den kønsmæssigt afbalancerede repræsentation er jeg helt enig i, at der skal tilstræbes en fuldstændig kønsmæssig repræsentation, som vi kender det fra de øvrige udvalgslove og fra bestyrelserne i øvrigt.

SF foreslår, at også mandeorganisationerne skal have mulighed for at blive repræsenteret i rådet. Vi prioriterer allerede i dag mandespørgsmål, f.eks. har vi i Ligestillingsrådet afsat midler i 1996 til idégruppen om mænd.

Spørgsmålet om ligestilling mellem kvinder og mænd i de etniske minoritetsspørgsmål hører allerede i dag på sin vis ind under Ligestillingsrådet. Vi skelner naturligvis ikke mellem folks etniske tilhørsforhold. Hvis det derimod drejer sig om etnisk ligestilling, hører det

hjemme i Nævnet for Etnisk Ligestilling, men der kan være behov for at afklare afgrænsningen.

Alt i alt er der god grund til at se på ligestillingsudviklingen i fremtiden, og jeg hilser meget velkommen, at statsministeren vil nedsætte et udvalg for at få analyseret, hvor vi er på vej hen, og hvad vi kan ændre. Et moderne samfund har brug for begge køns udvikling i fællesskab, både i familierne, i fritiden og på arbejdsmarkedet.

Vi vil gå fordomsfrit ind i udvalgsarbejdet.

Pia Larsen (V):

Spørgsmålet om ligestilling mellem kønnene har ofte været til debat i Folketinget de sidste 20 år, og adskillige gange har Folketinget vedtaget love, der formelt strammer reglerne for ligestilling på arbejdsmarkedet op. Hvis vi kunne, skulle det også ske i hjemmene.

Vi synes i Venstre, at vi er ved at nå dertil, hvor vi ikke kan gøre mere fra Folketingets side, hverken i form af en ny institution i form af Ligestillingsombud eller ændringer i Ligestillingsrådets sammensætning. De reelle ændringer på ligestillingsområdet på arbejdspladserne og andre steder skal foregå blandt arbejdsmarkedets parter og hjemme ved køkkenbordet og andre steder, hvor de reelle problemer er.

Vi kan ikke fra Folketingets side pålægge nogen at gennemføre mere ligestilling, end vi allerede har gjort i kraft af lovgivningen, og jeg frygter – selv om ligestillingsdebatten heldigvis efterhånden også er ved at køre over på mændenes side – at hvis vi gør mere for positiv særbehandling for kvinder, gør vi kvinderne en bjørnetjeneste. Der er mange kvinder, som synes, det er nedværdigende, at der skal være positiv særbehandling, fordi det skaber en opfattelse af, at de er dårligere begavede eller på anden måde ringere stillet end mændene, og det er vi kvinder bestemt ikke.

Men jeg vil gerne understrege, at vi selvfølgelig kan takke vore med søstre over 40 år for den indsats, de har gjort gennem de 20 år, der er gået, siden debatten for alvor startede. Det er en væsentlig årsag til, at vi nu kan tage lidt lettere på problemstillingen, og derfor siger Venstre nej til forslaget.

Lene Espersen (KF):

SF's beslutningsforslag har to hovedformål, og det første er oprettelse af et Ligestillingsombud, som skal have til opgave at afgøre sager i hen-

hold til loven om ligestilling. Baggrunden herfor er ifølge forslagsstillerne, at disse sager normalt har en uhensigtsmæssig og besværlig vej gennem det almindelige domstolssystem, og Ombudet skal altså agere som en slags førsteinstans for at afhjælpe denne problemstilling.

For det andet ønsker SF, at Ligestillingsrådet tildeles nye kompetenceområder, og at rådet udvides med repræsentanter for flere organisationer, herunder mandeorganisationer, og for etniske minoriteter.

Indledningsvis vil jeg gerne rose SF for at tage ligestillingsdebatten op. Jeg deler helt SF's opfattelse af, at Ligestillingsrådet ikke længere kan sætte dagsordenen, og at udviklingen er løbet fra de formål og hensigter, der i sin tid var argumentet for at oprette et sådant råd. Ligestillingsspørgsmål og -problemer er med andre ord ikke de samme i dag, som de var for 20 år siden, idet den praktiske implementering af at skabe lige rettigheder er gennemført i Danmark og for så vidt også i de øvrige EU-lande. Det er nærmere emner som børnepasningsmuligheder, de brutale omskæringer af kvinder, uddannelsesfremme og ligeløn, der er interessante i den aktuelle ligestillingsdebat.

Med hensyn til beslutningsforslaget må Det Konservative Folkeparti generelt dog afvise dette. Jeg mener ikke, man kan bruge besværliggørelse og langsommelig sagsbehandling som argument for at oprette en slags minidomstol, og jeg ser ligeledes meget kritisk på, hvorledes kompetencefordelingen ville blive, ikke mindst set i forhold til de almindelige domstole og det faglige system.

Da Det Konservative Folkeparti er af den opfattelse, at Ligestillingsrådets dage er talte, er der derfor heller ingen grund til at udvide dette organ med flere repræsentanter. Jeg vil dog gerne understrege, at det synes mærkværdigt, at man i et ligestillingsorgan ikke allerede har repræsentanter for mandlige organisationer på lige vilkår med de kvindelige.

Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte beslutningsforslagets løsninger, men deler i øvrigt SF's holdning til, at ligestillingsdebatten bør rejses. Ikke mindst ser vi gerne, at de åbenlyse problemer, ligestillings sagen har blandt de etniske minoriteter, kommer til debat.

Det er også uacceptabelt, at den nuværende regering ikke foretager sig noget for at sikre, at omskæring – der vist er det mest undertrykkende og brutale, man overhovedet kan gøre ved en kvinde – stadig får lov at overgå danske pige-

børn. Her har vi virkelig et reelt ligestillingsproblem, men den diskussion bør vi nok tage en anden gang, hvor alene dette emne drøftes.

Afslutningsvis synes jeg derfor, det er vigtigt at understrege, at Det Konservative Folkeparti gerne deltager i en udvidet ligestillingsdebat, og at vi deler SF's utilfredshed med Ligestillingsrådets arbejde og ikke mindst med den ikkeeksisterende debat. Men vi kan ikke støtte det løsningsforslag, SF fremlægger.

Vibeke Peschardt (RV):

SF skal ikke have utak for at foreslå ændringer i opgavefordelingen i Ligestillingsrådet, for det er der efter Det Radikale Venstres opfattelse faktisk behov for.

I mit parti har vi her i sommer meget nøje fulgt debatten i medierne om Ligestillingsrådet, og når nogle ligefrem foreslår rådet nedlagt, fordi ligestillingen mellem mænd og kvinder i samfundet skulle være indført, begynder alle de røde lamper at blinke – i hvert fald i mit hoved. Men jeg har også beskæftiget mig med ligestilling i så tilpas mange år, at jeg f.eks. godt kan huske, hvordan det var, dengang kvinderne kun havde 14 ugers barselorlov og mændene slet ingen. Vi skal ikke længere tilbage end til 1982, og jeg må nok sige, at der er sket et skred af dimensioner på så kort tid. På den anden side er det også nyttigt, for ikke at sige velkomment, med provokationer eller holdninger. Det kan jo få Folketinget til at standse op og spørge, om ikke tiden er inde til nybrud og ændringer, og det er jeg enig i den er på mange fronter.

Nu er det jo ikke længere siden end i går, Folketinget forholdt sig til et andet SF-forslag om ændrede barselorlovsregler for mænd. Jeg skal ikke genoplive den debat, men det er jo en realitet, at der er noget, der halter i hele problemkomplekset arbejdsliv/familieliv. Kvindernes erobring af arbejdsmarkedet inden for de sidste 20 år har betydet meget store ændringer for både familierne, udviklingen af den offentlige sektor og arbejdsmarkedet som helhed.

Både i familierne og på arbejdsmarkedet er der brug for nytænkning, holdningsændringer og strukturændringer. Jeg kan blot nævne en ting som aftalt ret til deltid. Det problem og flere andre er ikke løst, og dem kan Ligestillingsrådet heller ikke løse, hverken i sin nuværende form eller efter en eventuel omstrukturering af rådet. Men et omdefinert Ligestillingsråd kunne bedre end i dag medvirke til holdningsændringer og på den måde påvirke arbejdsmarkedet og

især arbejdsmarkedets parter, der ikke er så lette at danse med. Løn- og arbejdsforhold er deres gebet, men tænk, hvis man kunne få dem til at tænke i arbejdsliv/familieliv-baner. I Det Radikale Venstre vil vi gerne bidrage med forslag til, hvordan et omdefinert Ligestillingsråd kunne medvirke i denne proces og til løsningen af andre af de stadig uløste opgaver, som SF så rigtigt påpeger i sit beslutningsforslag.

Ligestillingsrådets nuværende opgave går ifølge loven ud på bredt og uspecificeret at fremme ligestilling mellem mænd og kvinder i det danske samfund. Men jeg synes godt, man kan spørge, om den sammenblanding af politik og jura, som i dag finder sted i Ligestillingsrådet på grund af den nuværende konstruktion og lovgivning, er hensigtsmæssig. Rådet udtaler sig i en række juridiske spørgsmål om ligeløn og ligebehandling. Det kunne man sætte jurister eller andre til at finde ud af, for det er ren sagsbehandling. Det er også sådan, jeg læser SF's forslag.

Dernæst kunne vi godt tænke os, at det udpegede Ligestillingsråd fik nogle beføjelser til reel holdningspåvirkning og penge til udadvendte aktiviteter, der løbende gjorde opmærksom på f.eks. den manglende sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv, manglende ligeløn, kvindearbejdsløshed, uddannelse osv. osv. Det er ikke ret mange år siden, vi her i Folketinget næsten havde konsensus, når vi behandlede spørgsmål om ligestilling. I Det Radikale Venstre håber vi meget, at disse brede flertal i ligestillingspolitikken kan genopstå, og det vil vi arbejde for.

Vi kan ikke støtte SF's forslag, som det ligger her, selv om der er dele af det, vi synes er meget rigtige. F.eks. bryder vi os ikke om, at ordet ombud overhovedet optræder. Der er én ombudsmandsinstitution i Danmark – ja, nu ved jeg godt, vi også har en forbrugerombudsmand, men flere skal vi i hvert fald heller ikke have. Derimod kan vi støtte forslaget om, at der nedsættes et udvalg, der skal komme med forslag til fornyelse og forandringer.

Annette Just (FP):

Så er vi her igen. Nu skal vi tale om at nedsætte nye udvalg, nye kommissioner, nye ombudsmænd og fastsætte nye regler, for at vi kan være helt sikre på, at alle har forstået, der er forskel på mænd og kvinder. Det må være det, SF ønsker.

Jeg er ikke meget i tvivl om, at de fleste mennesker har fundet ud af, der er forskel på mænd og kvinder i privatlivet. Men når vi er på arbejdsmarkedet, er det så ikke på tide, at vi kvinder accepteres som værende mennesker? Det ville dog være dejligt, hvis vi kvinder ikke altid skulle stå heroppe og sige: Uha, nu skal vi have en kvotetildeling for kvinder her og kvinder dér og kvinder mig op og ned ad vægge. Det duer ikke!

Vi er mennesker, og den dag, vi går ud og siger hver evige eneste gang, vi møder noget, der overhovedet kunne virke eller påstås at være diskriminerende: Vi er mennesker alle sammen, og uanset om vi er mænd eller kvinder, er vi at regne som værende mennesker på arbejdsmarkedet – så var vi fri for de diskussioner, så havde vi ikke den form for diskriminering, som SF bliver ved med at påstå vi har.

Jeg er med på, at man godt kan sige lidt pænt: Nå ja, men der står jo også i dette beslutningsforslag, at der skal være mindst 33 pct. af det andet køn. Jamen jøsses da, er der andre steder end i Ligestillingsrådet, man har et flertal af kvinder på nuværende tidspunkt? Dér har man så at sige ingen mænd. Det kan selvfølgelig være kedeligt for dem, der sidder der, men de kan måske se det positive i det.

Fremskridtspartiet ønsker ikke at være med til nogen form for kvotetildeling på grund af køn, race eller anden form for diskriminering. Fremskridtspartiet går ind for, at vi respekteres som værende mennesker på arbejdsmarkedet, og det kan vi kun, hvis vi stopper al den diskussion om, hvilket køn vi har, når vi går ud på arbejdsmarkedet, hvis vi får nedlagt Ligestillingsrådet, og hvis vi får nedlagt hele den form for diskussion. Tiden er løbet fra det, og det burde SF også have konstateret.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Og jeg, som frygtede, at denne debat ikke ville bringe noget nyt! Nu har vi dog fået det på pulten med brask og bram: Kvinder er mennesker, hurra!

Børn er også mennesker, men det hindrer ikke, at vi kan beskæftige os med de særlige børneproblemer. Gamle er også mennesker, pensionister er mennesker, og funktionærer er mennesker, men det hindrer alt sammen ikke, at vi kan beskæftige os med de særlige problemer, der knytter sig til den gruppe ligeværdige mennesker. Det er ikke nogen nyhed – det turde

være fremgået af min indledning – men som et argument for, at vi ikke skulle kunne beskæftige os specielt med kvindespørgsmål og kvindeproblemer, er det ikke fem sure sild værd.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Fru Annette Just har det med altid at sige tingene ligeud, og det er altid rart. Men jeg synes også, fru Annette Just skal holde sig til temaet.

Der ligger ikke noget i beslutningsforslaget om, at der skal være kvoteordninger for antallet af stillinger. Jeg ved ikke, hvor fru Annette Just har det fra. Det handler om, at vi vil have en debat om de problemer, der er omkring ligestillingen i dag. Det har aldrig været SF's forslag, at der skulle være kvoteordninger for antallet af stillinger til kvinder.

Jeg ville ønske, fru Annette Just ville forholde sig til temaet i dag: Har vi en debat om Ligestillingsrådets sammensætning, en debat om, hvordan Ligestillingsrådet skal fungere fremover? Ja eller nej til de spørgsmål – og lade være med hele tiden at forholde sig til, at fru Annette Just i øvrigt er uenig i, at vi overhovedet har en ligestillingslovgivning.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er da frygtelig ked af, hvis der står noget galt på det beslutningsforslag, jeg har fået udleveret, men her står der i hvert fald:

»I Ombudet skal hvert køn være repræsenteret med mindst 33 pct.«

Det er dog en slags kvoteordning, at der i hvert fald skal være 33 pct. af det ene eller det andet køn.

Så til hr. Arne Melchior, som siger: Ih, vi kan da diskutere både børn og ældre og funktionærer, de er da alle sammen mennesker. Ja, det er fuldstændig korrekt; de er mennesker, men der er også både mænd og kvinder. Der findes både pigebørn og drengbørn, der findes ældre kvinder og mænd, og der findes, så vidt jeg ved, også kvindelige og mandlige funktionærer. Men vi står ikke og diskuterer, om vi skal lave én politik for drengbørn og én politik for pigebørn, eller gør vi? Jeg har i hvert fald ikke oplevet det, og jeg vil nok indrømme, at så ville jeg også springe op på talerstolen.

Nej, det, jeg harcelerer over her, er, at vi skal dele folk op i mænd og kvinder, både når vi taler om arbejdsmarked, og når vi taler om alle andre ting. Lad os dog erkende, at vi alle sam-

men er mennesker. Vi starter med at være børn, vi bliver gamle efterhånden, og vi er funktionærer indimellem, men vi er mennesker. Jeg føler, at menneskeværd er det vigtigste, og det er derfor, Fremskridtspartiet ikke kan gå med til den slags pjat, hvor vi deler hele befolkningen op efter, om de er født som mænd eller kvinder.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jamen så skal jeg gå videre i eksempelrækken. Vi har i dette land ca. 45 dagblade og i alt ca. 100 chefredaktører, og blandt disse kun én kvinde. Skønt der er et lige så stort indtag af kvindelige journalister som af mandlige journalister, er der altså kun én ud af 100 på den post.

Eller tag stormagasiner og butikskæder. Gå ind i et stormagasin, hvor der måske er 45-50 afdelinger, og find mig en kvindelig afdelingschef. Joh, det kan man lige finde i børnestrik- og trikotageafdelingen; men i øvrigt er det mænd, mænd, mænd og atter mænd, og der kunne tilføjes hundredvis af eksempler inden for alle brancher og fag og led i samfundsopbygningen.

Jeg ved godt, at en tredjedel af regeringens medlemmer i øjeblikket er kvinder; det har man altså kunnet få det til. Men der er adskillige ministerier, hvor der aldrig har siddet en kvinde som minister og ikke kommer til det i overskuelig tid. Så der er da et problem, uanset at de er kvindefødt og altså mennesker og ligeværdige. Men de er stadig ikke ligeberettigede, og det skal jeg redegøre nærmere for i min ordførertale, når det bliver min tur.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Så kom hr. Arne Melchior med alle de fine argumenter: Han havde kun kunnet finde én kvindelig chefredaktør. Imponerende! Det siger i øvrigt mere om aviserne end om de ansatte.

Mit postulat, min formodning, min overbevisning er, at vi ikke kan gøre noget som helst andet gennem lovgivning end at nedgøre kvinder ved at sige: De duer kun, hvis det står i loven, at der skal være 33 pct. af dem – hvis det er det, der er ønskemålet – eller 50 pct., hvis det er ønskemålet. Så har vi nedgjort kvinderne og sagt, at de ikke kan gøre noget, for de er såmænd ikke gode nok, så vi er nødt til at hjælpe dem.

Men det mener jeg ikke er rigtigt. Jeg mener, at kvinder er præcis lige så dygtige som mænd, når de er frie på arbejdsmarkedet og ikke skal

have lovgivningen til at stå og holde dem i hånden og sige: I skal prioriteres foran andre. Sådan noget vås! Det kan vi ikke være med til. Vi mener, at nu er tiden inde til at anerkende kvinder som mennesker på arbejdsmarkedet og ansætte dem efter deres kvalifikationer.

Jeg tror i øvrigt, at mange ville blive slemt forbløffede, når de finder ud af, hvor mange dygtige kvinder der rent faktisk findes, og som vil komme frem i løbet af de næste år. Selvfølgelig er det ikke noget, der vil kunne ske fra det ene år til det andet, og selvfølgelig har det taget tid, fordi der også – det er vi alle sammen enige om – har været problemer med at få kvinder til at tage de store uddannelser og lignende. Men det er mange år siden. Tiden er sprunget ganske gevaldigt fremad. I dag tager unge piger og kvinder store uddannelser, og de skal nok få de store job, det kan jeg godt garantere for. Som mor til to døtre kender jeg godt deres ambitionsniveau.

Bruno Jerup (EL):

Ligestillingsproblematikken i Danmark er desværre præget af manglende dynamik og en del stilstand. Den proces, man så tidligere, er gået noget i stå.

Vi har stadig ikke ligeløn i Danmark. Det betyder, at det er kvinderne, som bruger orlovsordningerne, og med forringelserne af orlovsordningerne bliver det stadig mere illusorisk, at mændene tager del i de orlovsmuligheder, der er i dag. De manglende og stadig forringede institutionspladser tvinger ligeledes stadig flere, og desværre særlig kvinder, til at vælge hjemmet. Det svækker alt sammen kvindernes stilling på arbejdsmarkedet og giver en grundlæggende skæv arbejdsdeling i hjemmet.

Vi har også stadig en utilstrækkelig lovgivning med hensyn til afskedigelser ved graviditet. Det er godt nok ikke tilladt at fyre medarbejdere med den begrundelse, men det er stadig tilladt at afskedige folk med henvisning til noget andet, f.eks. under en forældreorlov. Der er mange flere eksempler på skævheder i forhold til ligestillingen imellem mænd og kvinder, og en styrkelse af ligestillingen kan være på sin plads.

Om denne styrkelse så kan ske gennem nedsettelse af et Ligestillingsombud efter de foreslåede principper, kan diskuteres. Fra Enhedslistens side er vi meget indstillede på at gå ind i diskussionen og debatten, men de foreslåede principper rejser nogle spørgsmål, som det er hensigtsmæssigt at overveje, inden vi går i gang.

Det er f.eks. et spørgsmål, om et Ligestillingsombud skal kunne træffe beslutninger, som skal have samme status som en domstolsafgørelse, og om en sådan afgørelse derefter skal kunne gå videre til en egentlig domstolsprøvelse. Hvor træffes afgørelsen i den proces, fra der har været en afgørelse af f.eks. dette Ligestillingsombud, og til der kommer en efterfølgende domstolsprøvelse? Vi mener, der bliver nogle problemer omkring indførelse af et nyt juridisk led med egentlig afgørelseskompetence. Den nuværende ombudsstradition bygger jo ikke på en afgørelseskompetence, men på, at man er i stand til at kritisere og henstille.

Det vil altså blive en væsentlig udvidelse af traditionen på området, så det skal selvfølgelig overvejes nøje. Der vil stadig være uklarhed vedrørende rådets kompetence, men vi mener godt, man kan stramme op på Ligestillingsrådets muligheder uden at overlade afgørelsesretten til en ombudsperson. Vi er helt enige i de principper, der er om at sikre unge og etniske minoriteter, ligesom det er rigtigt at etablere en kønsmæssig mere ligelig fordeling, som det også er foreslået.

Vi er lidt uenige i, at man skal prøve at få de faglige organisationer ud af Ligestillingsrådet. Det er selvfølgelig ikke sådan, at arbejdsmarkedets parter skal sidde i flere år og måske virke som en bremse på ligestillingsdebatten. Men vi mener på den anden side heller ikke, det er hensigtsmæssigt, at man ikke har dem med i forhold til den debat, der skal være, fordi de trods alt har en ret vigtig funktion også i forhold til at omsætte nogle af de ting, som man diskuterer og beslutter i Ligestillingsrådet. Det har i høj grad noget at gøre med, hvilken autoritet et ligestillingsråd kan optræde med, ikke kun indtil over for sig selv og sin egen selvbevidsthed, men også udadtil over for samfundet.

Vi ser derfor positivt på den idé, som er kommet fra statsministeren om at nedsætte et udvalg, og håber da, at de tanker, som SF har fremsat, kan indgå i det udvalg og i den debat, der skal være dér.

Ud over det vil vi sige, at vi er indstillet på at støtte beslutningsforslaget, selvfølgelig med nogle kritiske bemærkninger. Vi håber ikke, at den støtte bliver forstået som en absolut støtte til alle elementerne i det og til alle bemærkningerne i det, men som den grundlæggende idé, at der skal ske en styrkelse af ligestillingen, og at det vil være fornuftigt at prøve at se på, om man ikke kan styrke Ligestillingsrådet, så det kan få en mere synlig funktion i det danske samfund.

Arne Melchior (CD):

Som det fremgik af en lille ordveksling for en stund siden, er CD's og mine præmisser i dette spørgsmål totalt anderledes end fru Annette Justs og Fremskridtspartiets.

Det hindrer ikke, at jeg er enig i den betragtning, at det er et problem, man ikke kan lovgive sig ud af, og CD støtter ikke det i dag fremsatte beslutningsforslag, for vi tror ikke, at det får nogen særlig virkning.

Men der er langt derfra og så til at benægte, at der er et enormt problem. Jeg vil sige, at problemet ikke mindst er af den art, at vi i vort samfund og endnu mere i andre – også os nærtliggende – landes samfund har et vældigt ressourcespild, fordi kvinder ikke deltager.

Nu har jeg været minister for offentlige arbejder, for trafik og for kommunikation, og jeg kom i de år og kommer stadig til mængder af kongresser og konferencer og seminarer om disse og lignende tekniske spørgsmål. Billedet er hver gang det samme som titlen på den gamle film med Deanna Durbin og Leopold Stokowski: »Hundrede mand og én pige«. Og pigen er så gerne hende, der kontrollerer billetterne eller serverer kaffen.

Inden for alle de tekniske områder, som får stigende betydning i samfundets udvikling, er det mænd, der opfinder, mænd, der udvælger, mænd, der implementerer og det hele. Nu skal vi ikke generalisere menneskene og ikke mændene og ikke kvinderne, men der er nu altså noget, der hedder hurra for den lille forskel. Der er noget, der hedder en speciel kvindelig intuition, følsomhed og kreativitet, og det går til spille, fordi kvinder af en eller anden grund endnu ikke er kommet til fadet.

Her i landet fik kvinderne stemmeret og valgbarhed for 80 år siden. Ikke desto mindre er altså 33 pct. det højeste, vi endnu har været oppe på i kvindelig deltagelse i Folketinget og i regeringer. O.k., i andre lande er det meget værre. De demokratiske lande har et gennemsnit af kvinder på 11 pct. i deres parlamenter. Vi er altså med til at trække gennemsnittet op, og hurra for det.

Jeg er enig i, at det i høj grad ligger hos kvinderne selv. Men det ligger altså også hos Hans Majestæt mandens overvurdering af sig selv. Socialforskningsinstituttet laver hvert femte år undersøgelser af det sociologisk set ret nye fænomen, der hedder parforhold, hvor begge er heltidsudearbejdende, og dér viser det sig, at det i nogen grad er blevet bedre for kvinderne i løbet af de seneste 20 år.

Hvad er blevet bedre? Andelen af det hjemmearbejde, som en sådan fuldtidsudearbejdende kvinde har at lægge til sin arbejdsdag. For få år siden var det sådan, at kvinden havde 3 timer i tillæg derhjemme pr. døgn, og manden havde 20 minutter. Så vidt jeg husker den sidste undersøgelse, er vi nu nede på ca. 2½ time for kvinder og 35-40 minutter for mænd. Men der er stadig den gigantiske forskel, at mænd tror, at fordi kvinder føder og ammer, kan mænd ikke skifte ble osv. osv.

Og det fører altså både på tids-, kraft- og ansvarsområdet til, at det er den kvindelige part i parforholdet, der må påtage sig hovedslæbet med disse ting. Så er det jo klart, hvem af de to der møder mest udhivet på arbejde næste dag, hvem der kan gå på aftenkurser og dygtiggøre sig, hvem der kan tage arbejde med hjem og derved indynde sig hos chefen næste dag.

Altså: Kvinder er sat tilbage. Og min konklusion på denne debat skal være en opfordring til de mange kvinder, som jo nu til dags ikke mere får hverken 12 eller 8 eller 6 børn, at de skal løsrive sig af den slendrian, og at de skal tvinge deres mandlige partner til at tage 50 pct. – sådan cirka, vi skal ikke være smålige – af det hjemlige ansvar og det hjemlige arbejde. Det tror jeg i høj grad ville hjælpe på kvinders ligestilling.

Vi er glade for det udvalg, statsministeren vil nedsætte. Vi tror såmænd heller ikke, at det bringer problemets løsning ret meget fremad, men det er altid rart at have konkret viden at diskutere ud fra og bygge på. SF skal sandelig ikke have utak for med deres forslag at have været med til at genoplive debatten.

Anne Baastrup (SF):

Jeg siger tak for rosen både fra Socialdemokratiet, De Radikale, Enhedslisten og CD.

Og så siger jeg også tak for Fremskridtspartiets og Venstres meget klare udmelding: Viden om ligestilling har vi ikke brug for. Debat om ligestilling har vi ikke brug for. Det ordner vi hjemme ved kødgryderne. Arbejdsgiverne skalter og valter med arbejdskraften, og vi er ligeglade. De Konservative var ikke så klare. Men det er fint. Det er også fint for mig at se, at der er dette skel, for kampen for ligestilling mellem mænd og kvinder er også en kamp, der går ned imellem arbejdsgiver og lønmodtager. Det kan man tage, som man vil, men det er klart, at denne debat i dag har vist det.

Så til kritikken af, at vi anvender begrebet ombud. Jeg tager den til mig. Men jeg vil godt

præcisere, at grunden til, at vi ønsker denne type ombud, er, at det handler om, at Ligestillingsrådet bruger uforholdsmæssig lang tid på at forberede udtalelser om juridiske spørgsmål, udtalelser, der ingen effekt har, fordi arbejdsgiveren kan sige: Nå, det mener Ligestillingsrådet – jeg er ligeglad.

Vi har alt for mange sager, som efterfølgende bliver tabt i faglig voldgift. Vi har alt for mange sager, hvor det tager for lang tid. Et til to år kan det tage med en større sag. Og så ringer de fra fagforeningen og siger: Og hvad så? Og så siger man: Hvad så? Ingenting, er det ofte. Så derfor vil jeg hellere have, at Ligestillingsrådet koncentrerer sig om det, Ligestillingsrådet er gode til: at være debatskabende og, som Det Radikale Venstre siger, holdningsbearbejdende. Det er dér, vi skal hen.

Så er der spørgsmålet om de faglige organisationers placering i Ligestillingsrådet. Vi har i SF sagt, at det ikke nødvendigvis er arbejdsmarkedets parter, der skal sidde i dette råd. Vi finder, at det vil være en god idé, hvis de faglige organisationer, der rent faktisk har gjort en aktiv indsats for ligestillingsarbejdet, får en placering, at Kvindeligt Arbejderforbund og FOA får en placering. Men at LO og FTF skal sidde der, er ikke i sig selv nødvendigt. Hvis vi har arbejdsgivere, der arbejder aktivt for at få ændret på ligestillingen, kunne man placere dem i rådet. Men at Dansk Arbejdsgiverforening i al almindelighed skal sidde der, sætter jeg spørgsmålstegn ved.

Jeg takker selvfølgelig statsministeren for, at han som konsekvens af vores forslag lægger op til et grundigt udvalgsarbejde, og jeg takker også statsministeren for den imødekommenhed, han viser, når vi specielt peger på, at ungdommen skal have en plads.

Hvis vi skal have fastholdt ligestillingsdebatten også fremover, bliver vi nødt til at tage højde for, hvor de unge er i dag. De unge kvinder har gode muligheder for at placere sig på arbejdsmarkedet, men man ser jo over tid, at de ikke placerer sig på ledelsespladserne. De unge bliver nødt til at deltage i debatten om ligestilling, hvis kvinderne på det tidspunkt, når de er færdige med børn, og hvad ved jeg, har ønske om ledelsesstillinger. Men hvis de ikke bliver logget ind i debatten i dag, mister de muligheden fremover, for på det tidspunkt er kvindebevægelsen fra 1970'erne nok ikke på samme måde i front. Derfor er det nødvendigt at skifte debatten rundt. Det er nødvendigt at gå ind i debatten, hvor de unge er.

I øvrigt skal jeg takke for debatten, og jeg ser frem til et ordentligt udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Jeg er meget ked af fru Anne Baastrups ord om, at Venstre synes, det er i orden, at arbejdsgiverne skalter og valter med medarbejderne, eller det var måske mest med kvinderne.

Jeg er glad for, og Venstre er glad for, at vi har en lov om lige løn for lige arbejde. Vi er også glade for, at vi har en lov, der forbyder diskriminering i forbindelse med graviditet og barsel, og en lov, der forbyder sexchikane, og vi har formentlig også andre love, som jeg ikke kan huske her på stående fod. Og alle de love er med til at sikre, at hvis kvinderne bliver diskrimineret med ligeløn og i forbindelse med graviditet og barsel osv., kan der falde dom, der giver dem en erstatning.

Men hvis vi går meget videre, bliver det sådan, at arbejdspladserne ikke ønsker at ansætte kvinder, fordi der er for meget bøvvl med at ansætte kvinder. Ikke på grund af kvinderne selv ud fra en individuel betragtning, men fordi vi her fra Folketinget gør det umuligt at have arbejdskraft, der samtidig er i stand til at udvise en vis form for fleksibilitet. Så det var det, jeg sagde om at gøre kvinderne en bjørnetjeneste: at vi skal lade udviklingen ske på arbejdspladserne og i hjemmene og lade kvinderne selv stå for det her, for det kan de faktisk godt.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil godt betro fru Pia Larsen, at hvis Ligestillingsrådet bliver nedlagt eller får færre muligheder for at indsamle oplysninger om ligeløn og for hele tiden at sætte fokus på, hvordan kvindernes situation er på arbejdsmarkedet, forsvinder kvindernes mulighed for at få den tilstrækkelige viden til at tage sagen i egen hånd. Forudsætningen for, at man kan gøre noget, er, at man kan se, hvilke instrumenter der er. Det er lige præcis det, fru Pia Larsen forhindrer med den holdning. Men det er rart at høre, at Venstre går ind for ligestillingslovgivning i øvrigt.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg vil lige få tid til endnu et hjertesuk.

Jeg ved godt, at journalisterne ligesom Tingets egne medlemmer udmærket kan sidde på

deres kontorer og følge debatten i højtaleren, men jeg konstaterer, at end ikke en kvindelig elev fra Ritzaus Bureau har fundet vej til presseløgen til denne debat, og jeg er villig til at indgå temmelig høje væddemål om, at der ikke kommer til at stå syv linjer i nogen avis i morgen om denne debat.

Og det er noget af det kedelige ved det. Så vigtig debatten er, aftvinger den alligevel ikke nogen interesse. Hvis der skulle være en enkelt journalist, der skulle sidde ved højtaleren og høre debatten, synes jeg, at man skulle tage det op på redaktionerne. Der bringes jo serier af artikler om ret mange emner, og det er kun fint, for det er med til at rejse debat, men denne her sag har nærmest ingen interesse.

Jeg tror altså, som jeg før var inde på på anden led, at løsningen ligger i hjemmene. Når man omsider indser, at mændene er lige så forpligtede over for de huslige problemer og opgaver, således at de ikke alene kan sidde og tænke på deres arbejdsopgaver, på deres erhverv, hvorimod vor mor må have sin hjerne og opmærksomhed ledt meget hen imod børn og husholdning, når vi en dag kommer på lige fod dér, kan problemet løses. Det bliver nok ikke i min levetid, men der er jo mange unge mennesker til stede i øjeblikket her i Tinget, og jeg håber for dem, at de må opleve det – men der er altså et langt stykke vej endnu.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Første behandling af lovforslag nr. L 105: Forslag til lov om ændring af lov om privat byfornyelse og lov om midlertidig regulering af boligforholdene. (Grøn positivliste, kommunal rådgivningstjeneste og aftalekompetence for beboerrepræsentanter m.v.).
Af boligministeren (Ole Løvig Simonsen).
(Fremsat 5/12 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Som en umiddelbar betragtning vil jeg godt tilkendegive, at vi er positive over for det lovforslag, der ligger her. Skal jeg begynde at gå lidt længere ind i de enkelte områder og tage nogle af de konkrete punkter frem, vil jeg godt give udtryk for, at vi er endda overordentlig positive over for den vinkel, der nu bliver lagt fra boligministerens side i et forsøg på at få vores kommuner til i højere grad, end tilfældet er på nuværende tidspunkt, at lave en samlet kommunal boligpolitik forstået på den måde, at man appellerer til, at den private byfornyelse også kommer med ind i det samlede billede. Jeg synes, vi har savnet det nogle steder, og jeg tror faktisk, at det vil give en væsentlig bedre helhed. Så det er absolut en fordel, at det kommer med nu.

Det næste, der bliver lagt op til fra boligministerens side, er, at man får mulighed for at oprette en kommunal opsøgende rådgivningstjeneste. Det har ikke været nogen hemmelighed, at der specielt fra lejernes side igennem perioden, hvor vi har haft lov om privat byfornyelse, har været en vis skepsis over for at kunne overskue, hvad det er, der bliver lagt op til. Og det vil sige, at når vi taler om den private udlejningsmasse, er det en begrænset gruppe, der har turdet gå ind i det her.

Jeg tror – og det er også de erfaringer, vi har fra de steder, hvor man har prøvet med kommunal rådgivning – at når man her får mulighed for det landet over og med en vis form for statsrefusion, vil det give en lidt anden sikkerhed og en lidt anden mulighed for, at lejerne tør gå med ind i højere grad, end vi har set på nuværende tidspunkt.

Tilsvarende mener jeg også, det er en fordel, at vi nu får øget mulighed for partsrådgivning,

og ikke mindst er vi godt tilfredse med, at der nu bliver udarbejdet standardblanketter. Det er også noget af det, som gør, at det er lettere at overskue fra lejerside, hvad det er for noget, man her går ind i, og det giver sikkerhed for, at man ikke føler, at man bliver snydt.

Så bliver der som et andet punkt lagt op til en styrkelse af beboerrepræsentanterne. Det kan vi også til fulde støtte. Så alt i alt vil jeg sige om disse punkter, at dem er vi meget positive over for.

Der er selvfølgelig, når vi kigger på dette forslag, også ting, som vi godt kunne have undværet. Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi selvfølgelig ikke er vildt begejstrede for, at man tager 300 mio. kr. fra den tunge byfornyelse og flytter over, således at man hermed kan få finansieret økonomien omkring privat byfornyelse fremover.

Men så må jeg omvendt sige, at vi også anerkender nødvendigheden af, at der er styr på økonomien, og jeg anerkender ikke mindst fornuften i, at der rent faktisk ligger noget mere beskæftigelse i det her frem for den form for beskæftigelse, disse penge ville have givet sig udslag i, hvis de blev liggende under den tunge byfornyelse.

Så sagt med disse få bemærkninger: Alt i alt er vi positive over for dette lovforslag, og vi kan støtte det.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det var blot et spørgsmål til fru Lissa Mathiasen.

Jeg ved ikke, om hun har læst dem, men i bemærkningerne står der, at forslaget vil medføre et fald i beskæftigelsen på ca. 600 personer i 1996 og knap 2.000 personer i 1997 – et fald i beskæftigelsen. Jeg tror, der er en misforståelse i den socialdemokratiske ordførers indlæg.

Jens Hald Madsen (V):

Jeg vil gerne sige, at med de lovforslag, der var i går, var Venstre en smule bekymret. I dag er vi glade, for vi i Venstre har været meget opmærksomme på de problemer, der har været omkring det private boligbyggeri, og derfor ser vi generelt set meget positivt på dette lovforslag. Vi må også sige, at det glæder Venstre, at også Socialdemokratiet har fået de samme bekymringer, som vi har haft i længere tid.

Loven om privat byfornyelse har jo ikke været en succes fra starten. Loven har primært